

Barne- og familieminister Kjersti Toppe
Barne- og familiedepartementet
Pb. 8036 Dep
0030 Oslo

Dato: 27.02.2024
Referanse: IIIB 377
Saksnummer: 68-24

Sakshaug gamle kirke – Henvendelse til Barne- og familieminister Kjersti Toppe

22.februar 2024 fikk Fortidsminneforeningen avslag på søknad om midler fra Riksantikvaren om videreføring av istandsetting og to-årig murerkurs ved Sakshaug gamle kirke.

Fortidsminneforeningen kjenner til og er glad for at det vil bevilges midler på revidert nasjonalbudsjett. Dette er imidlertid for sent for både kurset på Sakshaug og for kalkarbeidet som kun kan gjøres i perioden mai til september. I praksis betyr dette at alt arbeid på kirken stoppes opp i april og kurset utsettes på ubestemt tid eller avlyses. For ivaretagelsen av Sakshaug gamle kirke og murerkurset blir konsekvensene store, og vi sender derfor denne henvendelsen direkte til ministeren og departementet med håp om en snarlig løsning.

Sakshaug gamle kirke er en middelalderkirke i stein på Inderøy i Trøndelag som eies av Fortidsminneforeningen. Sammen med Riksantikvaren startet Fortidsminneforeningen i 2023 et toårig kurs i istandsetting av middelaldermurverk på Sakshaug gamle kirke. Kurset retter seg mot murere og vil kvalifisere disse til å jobbe med murverk på middelalderkirker. Sakshaug gamle kirke ble valgt som kursarena da kirkens sørside med støttemurer har behov for istandsetting med utfordringer som svarer til det murerne trenger kursing i.

Disse aktivitetene avhenger av hverandre og ble finansiert gjennom Riksantikvaren over statsbudsjettet 2023 kap. 882 post 61. Forutsetningen var at kurset skulle slutføres med to samlinger i mai og juni 2024.

Kjersti Toppe besøkte Sakshaug gamle kirke i mai 2023 og fikk møte og høre fra de engasjerte frivillige om historien og forvaltningen av den gamle middelalderkirken. Kirkebygget har stor betydning for folk lokalt og brukes ofte til bryllup, omvisninger, skoleopplegg, arrangementer og konserter. Hun fikk også se utfordringene vi sliter med på støttemurene og høre om kurset for murere som var igangsatt.

Avslaget vil få flere svært uheldige konsekvenser. Mest alvorlig er at kirkemuren gjennom vinteren er renhugget for sement og klargjort for mur og puss i 2024. Det er svært uheldig for den fysiske bevaring av bygget at det blir stående åpent og eksponert. Dermed kommer merkostnader ved at stillaset og bygg må stå pakket inn på ubestemt tid.

Å avlyse eller utsette murerkurset vil videre sende et svært uheldig signal til håndverkerne som har satt av sin tid til kurset og er motivert til å jobbe med restaurering av kirkebygg i årene som kommer. Med halvgått kurs, mister de nå en viktig del av kompetansebyggingen og erfaringen som gjør murerne bedre kvalifisert til å jobbe på middelalderkirker i stein.

Under høring av statsbudsjettet i Familie- og kulturkomiteen på Stortinget i oktober 2023, ga Fortidsminneforeningen innspill mot å kutte «Post 61 – tilskudd til freda og verneverdige kirkebygg» for 2024, da dette ville få konsekvenser for pågående istandsetingsprosjekter og kurs. Vi påpekte da at tilskuddsordningen er sentral for å nå målet om istandsetting av middelalderkirker i stein innen 2030, i tråd med Stortingets vedtak 708, 16. juni 2020. Dette fikk også medieoppmerksomhet.

Vi står nå i en situasjon hvor et strategisk viktig tiltak i Kirkebevaringsprogrammet står uten finansiering uken etter at programmet ble lansert.

Med vennlig hilsen

Ola H Fjeldheim
Generalsekretær

Kopi: Riksantikvaren